

A. Materiál:

Bod rokovania	Všeobecne záväzné nariadenie č. 5/2026, ktorým sa vyhlasuje obecné chránené územie „Ružomerské lúky“
Dátum rokovania MsZ	30.09.2026
Predložené poslancom MsZ	23.09.2026
Predkladateľ	Ing. Juraj Hrnčiar – vedúci oddelenia údržby a správy majetku/budov
Spravodajca	Ing. Juraj Borgan
Na základe	-
Stanovisko komisie	Komisia pre životné prostredie , prerokované dňa 26.05.2026, odporúča schváliť v predkladanom znení Hlasovanie: 8-0-0 v zmysle zápisnice z rokovania komisie zo dňa 26.05.2026
Prizvaný	JUDr. Katarína Šimanská
Zoznam príloh	Príloha č. 1 – Návrh VZN č. 5/2026 Príloha č.2 – Zápisnica z komisie pre životné prostredie zo dňa 26.05.2026

B. Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Ružomberku:

- I. **schvaľuje**
VZN č. 5/2026, ktorým sa vyhlasuje obecné chránené územie „Ružomerské lúky“
- II. **ukladá**
vedúcemu oddelenia služieb občanom/verejnosti zverejniť VZN č. 5/2026, ktorým sa vyhlasuje obecné chránené územie „Ružomerské lúky“ na úradnej tabuli mesta a na webovom sídle mesta po dobu 15 dní

C. Dôvodová správa

Na zasadnutí komisie pre ŽP dňa 04.03.2026 bol členom komisie, pánom RNDr. Daniel Dítě, priblížená myšlienka ochrany Ružomerských lúk prostredníctvom krátkej prezentácie, kde ozrejmil hodnotu, dôležitosť a význam týchto prírodných biotopov a tiež nutnosť vyhlásenia Ružomerských lúk za rezerváciu resp. mestské chránené územie prostredníctvom schválenia Všeobecne záväzného nariadenia.

MESTSKÁ RADA V RUŽOMBERKU

Informoval, že podľa vedcov z univerzity v Brne, je hodnota prezentovaných lúk taká významná, že by mohli byť tieto územia zaradené aj do zoznamu prírodného dedičstva UNESCO, avšak tento proces trvá niekoľko rokov, a rýchlejšia forma ochrany je vyhlásenie mestskej rezervácie/chráneného územia.

Komisia teda prijala uznesenie **č. 2/2026 v znení**

- I. Komisia odporúča vedeniu mesta pripraviť návrh VZN Obecne chránené územie - Ružomerské lúky, na rokovanie MsZ v júni 2026.
- II. Komisia žiada, aby predseda komisie určil členov pracovnej skupiny na spracovanie návrhu VZN.

Počet hlasujúcich: 9

ZA: 9 /Burgan, Hanes, Kravčák, Kmeťová, Filo, Bašary, Dítě, Šrámek, Klačko /

PROTI: 0, ZDRŽAL SA: 0, NEPRÍTOMNÝ NA HLASOVANÍ: 1 /Matajová/.

Na základe uvedeného uznesenia pán primátor vymenoval pracovnú skupinu „Ružomerské lúky“ – predseda Daniel Dítě, členovia: Andrea Dvorská, Martin Alušic, Juraj Burgan, František Hanes. Pracovná skupina sa k riešenej problematike stretla dňa 12.05.2026, ktorá prijala záver, že mesto má iniciovať také kroky, aby návrh VZN k vyhláseniu obecného chráneného územia Ružomerské lúky, bol predložený poslancom MsZ na schválenie na júnovom zasadnutí.

Predkladaný návrh VZN bol spracovaný s cieľom jasne definovať legislatívny, územný a ochranársky rámec nového obecného chráneného územia. Odborné podklady najmä charakteristiku, vymedzenie územia predmet ochrany, opatrenia a zakázané činnosti navrhol pán Dítě.

Úvodné ustanovenia návrhu VZN vymedzujú nasledujúce okruhy:

Predmet úpravy: Nariadenie v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny presne definuje vyhlásenie, polohu, výmeru a hranice územia (lokality: Speváčka, Príkrô, Belanská skalka), predmety ochrany (vzácne druhy z čeľade Orchidaceae – vstavačovité), podmienky manažmentu, regulatívy hospodárskej činnosti a sankčné mechanizmy.

Cieľ ochrany: Vymedzenie unikátnych lúčnych porastov a vytvorenie udržateľných podmienok na zachovanie druhovo bohatých rastlinných spoločenstiev, s dôrazom na udržanie populácií vzácných, chránených a ohrozených druhov rastlín.

Účel nariadenia: Trvalo udržateľné zabezpečenie priaznivého stavu miestnych hodnotných biotopov, nastavenie jasných zákazov a obmedzení činností s negatívnym vplyvom na chránené druhy a zavedenie pravidelného odborného mechanizmu kontroly.

Úprava územného rozsahu: V pôvodnom zámere, ktorý bol prerokovaný na zasadnutí Komisie pre životné prostredie dňa 04.03.2026, sa uvažovalo o vyhlásení ochrany pre štyri samostatné lokality. Na základe následného presného preverenia mapových podkladov a parcelného stavu v rámci prípravného konania bolo zistené, že jedna z plánovaných lokalít spadá do katastrálneho územia Ludrová.

Vzhľadom na to, že Mesto Ružomberok má v zmysle § 25a ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. kompetenciu vyhlasovať obecné chránené územie výhradne vo svojom vlastnom katastrálnom území, bola táto lokalita z finálneho návrhu VZN vypustená. Predmetom vyhlásenia „OChÚ Ružomerské lúky“ tak zostávajú tri ucelené lokality plne spadajúce pod k.ú. Ružomberok (Speváčka, Príkrô, Belanská skalka).

Väčšina dotknutých pozemkov v lokalitách Speváčka, Príkrô a Belanská skalka s celkovou výmerou 127 451 m², teda necelých 13 hektárov, je vo výlučnom vlastníctve Mesta Ružomberok, čím je splnená základná podmienka ustanovenia § 25a ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny.

V nadväznosti na pôvodný návrh celkového územia na vyhlásenie chráneného územia je potrebné uviesť, že pôvodne vymedzené územie bolo plošne rozsiahlejšie a zahŕňalo aj pozemky v súkromnom vlastníctve. Vzhľadom na časovú tieseň a komplikovanosť majetkovoprávných vzťahov však nebolo možné v zákonnej lehote (podľa § 25a zákona o OPaK) získať súhlasy všetkých dotknutých súkromných vlastníkov.

Komisia na svojom zasadnutí dňa 26.05.2026 preto odporučila schváliť predložený návrh VZN v zúženom rozsahu – teda primárne na pozemky vo vlastníctve mesta Ružomberok. Tento postup však neznamená upustenie od zámeru ochrany celého pôvodne navrhovaného územia. Mesto by malo v nasledujúcom období iniciovať rokovania s vlastníkmi a správcami dotknutých plôch s cieľom dosiahnuť majetkovoprávne vysporiadanie, nakoľko z hľadiska potrieb ochrany prírody a zabezpečenia manažmentu je zahrnutie týchto plôch do chráneného územia odborným hľadiskom nevyhnutné.

Dôležitým aspektom je skutočnosť, že väčšinu súkromných pozemkov, najmä v lokalite Príkrô, v súčasnosti obhospodaruje PD Ludrová. Hoci PD Ludrová na listoch vlastníctva (LV) nefiguruje ako správca, disponuje

praktickou kontrolou nad územím. PD Ludrová k predmetnému zámeru udelila dňa 20.05.2026 písomný súhlas s vyhlásením obecného chráneného územia, vrátane súhlasu s podmienkami ochrany a pravidlami manažmentu podľa návrhu VZN. Zároveň na časti dotknutých mestských pozemkov (E KN 2-316/1, 2-3311/3 a 2-1433/1) je v súčasnosti uzatvorená platná nájomná zmluva CEZ 122/2004 v znení dodatku č. 1 CEZ 318/2020 s PD Ludrová. Nájomca týchto pozemkov bol o zámere riadne informovaný a dňa 20.05.2026 udelil Mestu Ružomberok písomný súhlas s vyhlásením chráneného územia, ako zároveň s podmienkami ochrany a pravidlami manažmentu podľa návrhu VZN.

Ďalej v procese prípravy návrhu VZN bola identifikovaná časť mestského pozemku C KN 14825 v lokalite Príkrô, ktorá je klasifikovaná ako lesný pôdny fond. Mesto Ružomberok v tejto veci požiadalo o stanovisko Mestské lesy Ružomberok. Riaditeľ spoločnosti, pán Šlávka vyjadril písomný súhlas so zahrnutím tejto lokality do obecného chráneného územia a zároveň požiadal o zapracovanie špecifických podmienok pre obhospodarovanie tohto lesného porastu (§ 4 ods. 4.2.1), čím sa zabezpečil súlad medzi ochranou prírody a potrebným lesohospodárskym manažmentom.

Zjednodušený operát geometrického má mesto objednaný u geodeta. Bude vyhotovený už na základe grafických podkladov dodaných geodetom, ktoré sú prílohami VZN, a to až po jeho schválení Mestským zastupiteľstvom. Tento postup volíme z dôvodu predchádzania prípadným dodatočným nákladom na opravu operátu v prípade zmien v grafickej časti počas procesu schvaľovania. Zároveň podotýkame, že platná legislatíva nestanovuje povinnosť, aby bol tento operát povinnou súčasťou samotného textu VZN.

Z hľadiska ochrany prírody je dôležité zdôrazniť, že poľnohospodársky manažment, ktorý na týchto plochách dlhodobo vykonáva PD Ludrová, zatiaľ vyhovuje ekologickým nárokom chránených biotopov a je pre zachovanie populácií orchideí vítaný. Vyhlásenie chráneného územia preto neobmedzí súčasné udržateľné hospodárenie družstva, ale nadviaže naň.

Hlavný deficit v starostlivosti sa v súčasnosti prejavuje práve na plochách, ktoré nie sú predmetom nájmu poľnohospodárskeho družstva (vrátane parcelných nejasností). Tieto územia trpia absenciou pravidelnej údržby, čo vedie k ich postupnému zarastaniu náletovými drevinami a k degradácii vzácnych rastlinných spoločenstiev. Práve na tieto lokality bude nutné bezodkladne zintenzívniť vhodný manažment – najmä cielenú pastvu, kosbu a pravidelné vykásanie náletov, čo bude mesto prioritne realizovať.

Zámer vyhlásenia predmetných území za obecné chránené územie „Ružomerské lúky“ je v súlade s územným plánom Mesta Ružomberok v zmysle stanoviska č. UHA-722-11925/2026-EM zo dňa 14.04.2026.

Prehľad ustanovení týkajúcich sa vyhlásenia obecného chráneného územia v zmysle zákona č. 345/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon:

§ 25a Obecné chránené územie

- 1) Lokalitu, spravidla s výmerou do 100 ha, s kultúrnym, vedeckým, ekologickým, estetickým alebo krajinotvorným významom môže obec vyhlásiť všeobecne záväzným nariadením **za obecné chránené územie**.
- 2) **Obecné chránené územie môže obec vyhlásiť** vo svojom katastrálnom území na pozemku vo vlastníctve obce alebo na inom pozemku po dohode s jeho vlastníkom alebo správcou. Obce sa môžu dohodnúť na vyhlásení spoločného obecného chráneného územia na susediacich katastrálnych územiach na pozemkoch vo vlastníctve obcí alebo na iných pozemkoch po dohode s ich vlastníkmi alebo správcami.
- 3) **Vymedzenie hraníc obecného chráneného územia** a podmienky jeho ochrany, najmä určenie opatrení na zabezpečenie starostlivosti o predmet ochrany územia a určenie zásad a regulatív využívania územia vrátane určenia zákazov činností alebo obmedzenia činností, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany územia, ustanoví obec všeobecne záväzným nariadením, ktorým sa obecné chránené územie vyhlasuje.

§ 28 Dokumenty osobitne chránených častí prírody a krajiny

- 1) Projekt ochrany chráneného územia sa vypracuje ako podklad na vyhlásenie a zmenu ochrany chráneného územia a jeho ochranného pásma; **nevypracuje sa pre obecné chránené územie.**

§ 50 Vyhlasovanie ochrany osobitne chránených častí prírody a krajiny

- 8) Ustanovenia odsekov 1 až 7 sa nevzťahujú na vyhlasovanie súkromného chráneného územia a jeho ochranného pásma (§ 31) a **obecného chráneného územia (§ 25a).**
- 9) Chránený krajinný prvok a obecné chránené územie sa nevyhlasujú na ostatných chránených územiach a v ich ochranných pásmach.

§ 51 Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny

- 4) Orgán ochrany prírody zašle do 15 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlásila ochrana osobitne chránenej časti prírody a krajiny, podklady organizácii ochrany prírody na vykonanie jej zápisu do štátneho zoznamu; ak sa osobitne chránená časť prírody a krajiny vyhlásila nariadením vlády, príslušným orgánom je ministerstvo.
- 6) Po vykonaní zápisu osobitne chránenej časti prírody a krajiny do štátneho zoznamu okresný úrad na základe podkladov predložených organizáciou ochrany prírody do 30 dní vyznačí osobitne chránenú časť prírody a krajiny v katastri nehnuteľností; 80) ak ide o obecné chránené územie, podklady predkladá obec. Prílohou žiadosti o zápis osobitne chránenej časti prírody a krajiny do katastra nehnuteľností je zjednodušený operát geometrického plánu.

§ 52 Označenie osobitne chránenej časti prírody a krajiny

- 3) Chránené územia a zariadenia ochrany prírody a krajiny v nich a chránené stromy možno označiť so súhlasom orgánu ochrany prírody aj tabuľami s osobitným označením. **Týmto spôsobom sa označujú aj súkromné chránené územia a obecné chránené územia.**

§ 24 Vyhlášky 170/2021 Podrobnosti o označení osobitne chránených častí prírody a krajiny (§ 52 ods. 5 zákona)

Ods. 6) Na označenie súkromných chránených území a obecných chránených území sa používa tabuľa s osobitným označením, ktorá má rozmery 40 cm x 30 cm s názvom príslušného chráneného územia a inými doplňujúcimi údajmi napísanými zeleným písmom na bielom podklade.

§ 54 Dokumentácia ochrany prírody a krajiny

- 5) Program starostlivosti o chránené územia je dokumentom na zabezpečenie dlhodobej priebežnej starostlivosti o chránené územie a jeho ochranné pásmo; **nevypracúva sa pre** chránený krajinný prvok, prírodný výtvor, **obecné chránené územie** a súkromné chránené územie.

§ 28 Vyhlášky 170/2021 Dokumenty osobitne chránených častí prírody a krajiny

- 1) Projekt ochrany chráneného územia sa vypracuje ako podklad na vyhlásenie a zmenu ochrany chráneného územia a jeho ochranného pásma; **nevypracuje sa pre obecné chránené územie.**

Pôvodný návrh Všeobecne záväzného nariadenia č. 5/2026 bol prerokovaný na zasadnutí Mestského zastupiteľstva dňa 22. júna 2026. V rámci rozpravy predložil poslanec V. Macko pozmeňujúci návrh k bodu 4.2.1 Zakázané činnosti, ktorým žiadal úplne vypustiť pôvodné znenie písmena f) a nahradiť ho novým textom: „Vstupovať a jazdiť motorovými vozidlami na území chránených lúk, okrem prípadov bežného obhospodarovania pozemkov na základe súhlasu mesta, obhospodarovania príslušných lesných porastov v mimovegetačnom období a zabezpečenia historicky tradičnej kultúrno-spoločenskej akcie „pálenie Jánskeho ohňa“ v lokalite Belanská skalka.“

Tento pozmeňujúci návrh bol Mestským zastupiteľstvom schválený. Návrh VZN so zapracovanou schválenou pripomienkou bol následne v zmysle zákona zverejnený vyvesením na úradnej tabuli mesta a na webovej stránke mesta Ružomberok, čím bolo umožnené jeho opätovné pripomienkovanie. Z tohto dôvodu sa upravený text nariadenia predkladá Mestskému zastupiteľstvu na opätovné prerokovanie a konečné schválenie.

D. Dopad na rozpočet

V súvislosti s procesom vyhlásenia obecného chráneného územia Mesto Ružomberok zabezpečilo krytie počiatkových nákladov prostredníctvom schválenej zmeny rozpočtu. Finančné prostriedky v predpokladanej výške 6 600,00 € (v zmysle objednávky č. 20260982) boli účelovo viazané na vypracovanie mapových podkladov (prílohy VZN) a zjednodušeného operátu geometrického plánu, ktorý je nevyhnutným podkladom pre samotné legislatívne vyhlásenie územia a jeho následný zápis do katastra nehnuteľností.

Ďalšie predpokladané výdavky budú spojené s realizáciou terénneho označenia chráneného územia a s jeho následnou propagáciou. Mesto Ružomberok zabezpečí grafický návrh, výrobu a tlač predpísaných informačných tabúl. Samotné osadenie tabúl v teréne sa plánuje realizovať v súčinnosti s príspevkovou organizáciou Komunálne služby Mesta Ružomberok a v úzkej spolupráci s partnermi z tretieho sektora.

Financovanie výroby a osadenia označenia územia bude v prípade obmedzených kapacít aktuálneho rozpočtového roka prioritne zabezpečené v rámci návrhu rozpočtu mesta na rok 2027.